

Висновки. Отже, ефективність процесу формування управлінської культури майбутніх спортивних менеджерів ми вбачаємо у впровадженні інноваційних освітніх технологій: проектних, інтерактивних, контекстних, кейс-методу, методу «мозкової атаки», методу коучингу, фасилітації, зворотного зв'язку [1]. У процесі підготовки менеджерів спорту крім традиційних лекційних, семінарських, практичних занять та самостійної роботи доцільно використовувати такі організаційні форми як лекція-тренінг, проблемна лекція, лекція-дискусія, семінар-конференція, ділові та рольові ігри, тренінг та інші. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в розробленні педагогічних інструментів формування складових управлінської культури майбутніх спортивних менеджерів у середовищі закладу вищої освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ажиппо О., Корольова М. Технологія формування управлінської компетентності майбутнього менеджера фізичної культури. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. № 5(79). 2020. С. 5-11. 2. Бурдонос Л.І., Малишко В.В. Менеджмент і маркетинг в освіті: навчально-методичний посібник. Переяслав-Хмельницький. 2019. 90 с. 3. Дудар Т. Г., Мельниченко В. В. Інноваційний менеджмент: навч. посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2008. 250 с. 4. Кайданович Ю.С. Формування управлінської культури державного службовця в галузі освіти. *Практика та досвід*. № 12. 2011. С. 103-106. 5. Міськова Н.М. Інноваційні технології управлінської діяльності в системі функціонування закладів загальної середньої освіти України. *Технології організаційно-управлінської та освітньої діяльності в початкових класах Нової української школи в умовах інтеграції України до Європейського Союзу*: монографія / заг. ред. О. О. Красовської. Рівне: видавець О. Зень. 2023. С. 11-47.

УДК 378:331.108.2-057.212

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ- СТОМАТОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕНСИВНИХ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ

Наумчук П. М.,

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник: **Красовська О. О.**,
доктор педагогічних наук, професор
завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)

Анотація. Статтю присвячено розв'язанню актуальної педагогічної проблеми формування фахової компетентності майбутніх лікарів-стоматологів засобами інтенсивних технологій навчання. Ефективність педагогічного процесу автор вбачає у впровадженні інтенсивних освітніх технологій вищої медичної освіти: проблемних навчальних лекцій, семінарів, аудиторних занять у формі дискусій, ігрового проєктування, майстер-класів, що спрямовані на формування професійних компетентностей майбутніх лікарів-стоматологів у професійній підготовці.

Ключові слова: майбутні лікарі-стоматологи, освітні технології, лекція, ігрове проєктування.

Abstract. The article is devoted to solving the current pedagogical problem of forming the professional competence of future dentists by means of intensive learning technologies. The author sees the effectiveness of the pedagogical process in the implementation of intensive educational technologies of higher medical education: problem-based educational lectures, seminars, classroom classes in the form of discussions, game design, master classes aimed at forming the professional competencies of future dentists in professional training.

Keywords: future dentists, educational technologies, lecture, game design.

Вступ. Процес підготовки сучасних фахівців у галузі охорони здоров'я повинен характеризуватися інноваційними підходами і практичними технологіями в освітньому процесі закладів вищої освіти. Сучасна система підготовки фахівців повинна бути спрямована на розроблення і впровадження інтенсивних технологій, методів і засобів освіти, покликана стимулювати самостійне навчання і розвиток, формувати інноваційний і креативний потенціал, уміння розвиватися впродовж життя, формувати позитивний імідж, адаптовуватися в змінюваних обставинах, працювати у команді, колективно приймати рішення. У змісті Національної стратегії побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015-2025 років підкреслено, що «кар'єрний розвиток лікаря має бути конкурентоспроможним, прозорим і базуватися на результатах реформування медичної освіти» [3, с. 2].

Аналіз останніх досліджень. Фундаментальним теоретико-методичним підґрунтям проблеми розвитку професійного потенціалу майбутніх лікарів-стоматологів є наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених, у яких виокремлено: теоретико-методологічні основи професійної підготовки А. Алексюка, Г. Васяновича, С. Гончаренка, І. Зязюна, Н. Ничкало, С. Сисоєвої; професійний саморозвиток майбутнього лікаря (І. Романишин, М. Савчин), забезпечення функціонування здоров'язбережувальних технологій в освітній галузі (В. Бабаліч, Т. Бондар, Г. Власюк, Г. Голобородько, М. Гончаренко, В. Горошук, Н. Завидівська, Д. Касенюк, Т. Кириченко, А. Турчак, В. Язловецький); формування професійної компетентності фахівця медичного профілю у зарубіжній науці М. Smith, M. Mulder, T. Weigel і K. Collins.

Визначення мети та завдань дослідження. *Мета статті* – розв'язання актуальної наукової проблеми формування фахової компетентності майбутніх стоматологів засобами інтенсивних технологій. Досягнення мети передбачає *розв'язання завдань дослідження*:

- систематизувати шляхи залучення студентів спеціальності «Стоматологія» до професійного розвитку засобами інтенсивних технологій;

- визначити оптимальні дидактичні підходи до упровадження інтенсивних технологій вищої медичної освіти майбутніх стоматологів;

- класифікувати інтенсивні технології у професійній підготовці.

Результати. Інтенсивні технології навчання, базуються на засадах інтерактивної взаємодії учасників навчально-виховного процесу і спрямовані на те, щоб формувати метакомпетентності особистості – комплекс умінь і навичок партнерської взаємодії, уміння навчатися впродовж життя, формувати власний позитивний імідж, адаптуватися в змінюваних обставинах, колективно приймати рішення [4, с. 5]. А. Панфілова стверджує, що інтенсивні технології в освітньому процесі розв'язують важливі цілі і завдання:

- створення у студентів цілісного уявлення про професійні компетентності і метакомпетентності, їх динаміку і місце в реальній діяльності;

- набуття соціального досвіду, міжособистісної та групової взаємодії для колективного прийняття рішень, співробітництва у професійній діяльності;

- розвиток професійного, аналітичного, практичного мислення;

- формування пізнавальної мотивації, навичок взаємодії у професійній сфері.

Вважаємо, що процес професійної підготовки майбутніх стоматологів набуває вдосконалення за умови впровадження інтенсивних

технологій: *проблемних лекцій, аудиторних занять у формі дискусій, ігрового проектування, майстер-класів.*

Лекція – це форма навчання, яка передбачає безпосередній контакт вербалізатора з аудиторією, сприяє додатковому вивченню літературних джерел, наукових праць, пояснює ключові поняття теми. Відсутність активності студентів обмежує її потенціал, знижує навчальну мотивацію. Проблемна навчальна лекція характеризується тим, що викладач, використовуючи різні підходи, репрезентує предмет, ділиться знаннями з галузі, деталізує інформацію. Інноваційні викладачі, активізуючи процес навчання використовують серію запитань, аналіз професійних ситуацій, елементи дискусії. Ефективний виклад передбачає використання цифрових ресурсів:

- Google Диск, Dropbox, OneDrive, Zoho (створення спільних документів за науковим проектом у хмарі);

- Trello, Kanbanchi, PodiO, RealtimeBoard (планування спільної роботи та генерування шляхів розв'язання поставленої освітньої проблеми);

- Zoho Creator, Google-форми, Microsoft Forms (реалізація опитувань);

- Lucidchart Diagrams (<https://www.lucidchart.com/>), Gliffy (<https://www.gliffy.com/>), Creately (<https://creately.com/>), Casoo (<https://casoo.com>) – графічна побудова моделі з основними елементами структури та їхнім взаємозв'язком;

- Piktochart (<http://piktochart.com/>), Infogr.am (<https://infogr.am/>), Easel (<https://www.easel.ly/>), PowerBi (<https://powerbi.microsoft.com/ru/>) – презентаційні матеріали за допомогою інформаційних плакатів;

- Timerime (<http://timerime.com/>), Timetoast (<http://www.timetoast.com>) – хронологічне представлення матеріалів;

- Mindomo (<https://www.mindomo.com/>), Mindmeister (<https://www.mindmeister.com/ru/>), Bubbl (<https://bubbl.us/>) – подання класифікацій, ідей, структури за допомогою ментальних карт.

Метод групової дискусії (дискусія – огляд, розбір, дослідження) використовується як спосіб організації спільної діяльності з метою ефективного розв'язання професійно орієнтованих завдань, для активного навчання і стимулювання групових процесів в природних і спеціально створених групах. Дискусія – це обмін думками з певного питання у відповідності з визначеними правилами і за участю членів групи. В науковій літературі розрізняють різноманітні техніки і тактики ведення дискусії. З цієї точки зору дискусії бувають: вільними, програмованими і проміжними [4, с. 78].

Ігрове проектування – один із розповсюджених способів інтенсивного вивчення дисциплін. Для втілення технології учасників заняття поділяють на групи, кожна з яких займається розробкою власного

проекту. Тему для розробки проекту можна обирати самостійно, або за пропозицією викладача. Важливо обирати проект корисний для майбутньої професії [2, с. 57-61]. Л. Лук'янова виокремлює етапи проектної діяльності, які її регламентують.

1. *Підготовчий етап.* Запланована діяльність: визначення тематики проекту; створення колективу виконавців і розподіл його на дослідницькі групи; планування роботи (визначення терміну виконання, окреслення завдань, визначення методів роботи над проектом), обрання пошуку джерел інформації.

2. *Дослідницький етап.* Запланована діяльність: безпосередня робота над проектом, збирання інформації, встановлення необхідних творчих зв'язків з особами, які можуть допомогти у виконанні запланованої роботи; накопичення інформації, її вивчення, опрацювання; аналіз, систематизація та узагальнення напрацьованого матеріалу; викладення узагальнених висновків у вигляді таблиць, схем, діаграм, рефератів, рекомендацій; складання звіту.

3. *Підсумковий етап.* Запланована діяльність: презентація отриманих результатів; обговорення за участю учнів групи, курсу, потоку; підготовка лекцій, виступів; організація підсумкової конференції [2, с. 19].

Майстер-клас – сучасна форма навчального тренінгу-семінару для відпрацювання практичних навичок за авторськими методиками і технологіями з метою підвищення професійного рівня і обміну передовим досвідом учасників, розширення кругозору і залучення до новітніх галузей знання. Майстер-клас – це семінар, під час якого фахівець-майстер демонструє, як застосовувати навчальну технологію або метод. Завдання майстер-класу:

- передача фахівцем-майстром досвіду роботи шляхом коментованого показу послідовності дій, методів, прийомів і форм професійної діяльності;
- спільне відпрацювання методичних підходів майстра;
- рефлексія власної професійної майстерності учасниками майстер-класу;
- надання допомоги учасникам у визначенні завдань саморозвитку, формуванні індивідуальної програми самоосвіти й самовдосконалення.

Майстер-викладач повинен бути носієм технологічної майстерності. Він представляє власну систему роботи, яка передбачає комплекс методичних прийомів, професійних дій, які притаманні саме цьому фахівцеві, взаємопов'язані між собою, оригінальні і забезпечують ефективне розв'язання проблемних завдань. Майстер-класи використовують в освітніх закладах, на конференціях, де провідні фахівці демонструють власну майстерність учасникам за допомогою методів

активного навчання, вправ, модельованих і реальних ситуацій, тренінгів [1, с. 83].

Висновки. Оптимізація процесу фахової підготовки студентів педагогічних факультетів залежить від можливостей впровадження у практику навчання інтенсивних технологій: проблемних навчальних лекцій, семінарів, аудиторних занять у формі дискусій, ігрового проектування, майстер-класів. Фахівці з інтенсивних технологій навчання вважають їх найкращою моделлю періодичних індивідуальних занять, щоби підсилити потенційні можливості учасників через розвиток поваги і довіри до викладача-майстра, переконаності, що програма відповідає їх здібностям та освітнім потребам.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кульбашна Я., Нагірний Я. Модель формування професійної компетентності майбутнього стоматолога. *Медицина освіти*. 2014. № 1. С. 124–128. 2. Лук'янова Л. Б. Технологія організації проектної діяльності. *Імідж сучасного педагога*. 2009. № 10. С. 16–21. 3. Національна стратегія побудови нової системи охорони здоров'я в Україні на період 2015–2025 років. URL: <https://www.apteka.ua/article/315522> 4. Панфілова А. П. Інноваційні педагогічні технології: Активне навчання. Київ: Вища школа. 2012. 192 с.

УДК 378:331.108.2-057.212

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРОВАНО-ПРОЄКТНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У СЕРЕДОВИЩІ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Огієвич О. І.,

*здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Науковий керівник: Красовська О. О.,
*доктор педагогічних наук, професор
завідувач кафедри теорії та методик початкової освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний університет
імені академіка Степана Дем'янчука» (м. Рівне, Україна)*

Анотація. В роботі розкриваються теоретико-методичні аспекти впровадження інтегровано-проектного навчання на уроках в початкових